

Forssan ammatti-instituutti

Kestävän kehityksen oppilaitos

Suomen ensimmäinen OKKA-säätiön kestävän tulevaisuuden indikaattoreilla auditoitu ammatillinen oppilaitos (maaliskuu 2021)

Opetushallituksen laatupalkintokilpailussa kolmannessa vaiheessa syksyllä 2022, kilpailun painopisteenä kestävä kehitys

Ekokompassi-auditointi syyskuussa 2022

Kestävän kehityksen työ alkanut 2014

Maaria Silvius, yhtymäjohtaja
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

Kestävän kehityksen
sertifioitu oppilaitos

Kestävä kehitys indikaattoreista tekoihin

Keskeinen osa organisaatiomme valittua suuntaa

- Kestävä kehitys ja vastuullisuus olleet osa strategiaa, arvoja ja painopistealueita vuodesta 2017 lähtien, uusimmassa v. 2020 vahvistetussa strategiassa korostuvat entisestään vastuullisuus, kiertotalous ja ilmastoteemat
- Olemme siirtyneet kestävä kehitys -ajattelusta kohti **kokonaisvaltaista vastuullisuusajattelua**
- Keke-työ on nähty osana ammatillista osaamista useiden vuosien ajan: ei ole pelkkä projekti, opintojakso tai yhden työntekijän vastuualue
- Vuodesta 2018 asti oppilaitoksessa on toiminut kestävän kehityksen koordinaattori (opettaja) ja eri koulutusaloilla 14 keke-vastaavaa, tänä vuonna FAIGreen-tiimi
- Myös hankerahoituksella kehitetty monipuolisesti eri osa-alueita ja seudun vastuullisuusosaamista
- **Koko yhteisö (=henkilöstö ja opiskelijat) osallistuu kehittämiseen**

Miksi sertifiointi on tärkeää?

- Oppilaitoksen toimintaa arvioidaan **kymmenellä** indikaattorilla, jotka koskevat kestävän kehityksen kannalta keskeisiä oppilaitoksen toiminnan näkökulmia
 - Indikaattorit on jaoteltu kolmeen osa-alueeseen, joita ovat opetus, toimintakulttuuri ja johtaminen
 - Jokaisesta indikaattorista on rakennettu kolmitasoinen kuvaus, jonka avulla voidaan arvioida, miten oppilaitoksen toiminta heijastaa **1) olemassa olevaa toisintavaa, 2) tulevaisuutta ennakoivaa ja 3) yhteiskuntaa uudistavaa toimintatapaa tarkastelun kohteena olevan toiminnan suhteen**
- Ei tehdä sertifikaatin saamiseksi sinällään, vaan kehityskohteiden näkemiseksi
- Pelkästään jo arviointiprosessi saa aikaan pohdintaa, kehittämisajatuksia ja oivalluksia
- Kyse on kokonaisuudesta, ei pelkästään ”kierrätysosaamisesta”
- Arviointiprosessiin osallistuu hyvin laaja joukko henkilöitä eri henkilöstöryhmistä, katsovat asiaa monesta eri näkökulmasta

OKKA-säätiön palaute sertifiointiin yhteydessä 3/21

”LHKK haluaa olla edelläkävijä, joka etsii käytännön ratkaisuja ilmastonmuutoksen torjuntaan ja resurssiviisaaseen kiertotalouteen **yhdessä alueensa toimijoiden kanssa**. Oppilaitos laajentaa käsitystä ammatillisesta kestävyysosaamisesta työn tekemisen tasolta globaaliin ulottuvuuteen ja ekososiaaliseen sivistykseen, jossa hyvää elämää tavoitellaan **yhden maapallon rajoissa kaikista yhteiskunnan jäsenistä huolta pitäen**. Tässä työssä keskeisenä voimavarana ovat **opiskelijoiden vahva osallisuus, yhteisöllisyys ja muutosta aikaan saavat kumppanuudet**.

Muutos on alkanut eikä se enää pysähdy. LHKK on heittänyt kaikille koulutuksen järjestäjille haasteen, johon on pakko jossain vaiheessa vastata, jos aikoo pysyä tulevaisuusjunassa mukana.”

FAI:ssa valitut neljä keskeisintä

Sitoumus 2050

LHKK on antanut Sitoumus 2050 –toimenpidesitoumuksia, joiden avulla sitoudutaan 2-10 vuoden aikana toteutettaviin konkreettisiin toimiin, toimintatapojen muutoksiin ja innovatiivisiin kokeiluihin, jotka edistävät yhteisesti sovittuja tavoitteita.

- Kestävän kehityksen opetuksen yhdenmukaistaminen ja vahvistaminen yhdessä suunnitellen
- Kohti kestävämpää tulevaisuutta läpinäkyvyyttä lisäämällä
- Kestävän kehityksen sertifikaatti koko oppilaitokseen
- Ilmasto- ja kiertotalousosaamisen kehittämisen kautta kohti tulevaisuutta ennakoivaa ja yhteiskuntaa uudistavaa oppilaitosta.

<https://sitoumus2050.fi/toimenpidesitoumukset>

Vuoden 2022 sitoumus: Ekokompassi -ympäristöjärjestelmän käyttöönotto ja sertifikaatti
Vuoden 2023 sitoumukset laaditaan lokakuussa (2 kpl)

Yhteisömme tavoitteena on laajentaa käsitystämme kestävyystaidoista kohti **ekososiaalista sivistystä** ja globaalia ulottuvuutta

Kestävän kehityksen ulottuvuudet

Kehitys on aidosti kestävää vain, jos se on samanaikaisesti sekä ekologisesti, taloudellisesti, kulttuurisesti sekä sosiaalisesti kestävää.

Ekologinen kestävyys kaikessa toiminnassa

- Resurssiviisaus, materiaalitehokkuus
- Kestävät arkikäytännöt
- Elinkaariajattelu
- Vastuullisuus
- Koulutusten sisällöt joka tasolla heijastavat yhteiskuntaan (henkilöstö – opiskelijat – työelämä – sidosryhmät)
- Kemikaaliton ylläpitosiivous (Ownwell)

Sosiaalinen kestävyys

- Huolenpito yhteisöstämme
- Työllisyydenhoidon verkoston seudullisen veturi
- Palvelut, joilla voidaan ohjata ja tukea ihmisiä ennen opintoja, opintojen aikana tai opintojen jälkeen siten, että ihminen pääsisi työhön, jatko-opintoihin tai yrittäjyyteen
- Osallistumisen mahdollisuudet ja eriarvoisuuden vähentäminen muillekin kuin opiskelijoille
- Vahva eettinen periaate
- Tavoittelemme ekososiaalista sivistystä: hyvää elämää kaikista yhteiskunnan jäsenistä huolta pitäen

Kestävän kehityksen ulottuvuudet

Taloudellinen kestävyys

- Hankintojen harkinta
- Kuluttajakasvatus
- Säästäväisyys/kohtuullisuus
- Kulutuksen vähentäminen
- Ympäristön uusiutumis- ja kestävyyskyvyn lisääminen materiaalin kierrätyksellä
- Sosiaalinen kestävyys lisää taloudellista kestävyyttä

Kulttuurinen kestävyys

- Seudullisen ammattikasvatuksen kulttuuriperinnön vieminen vahvana ja modernina tulevaisuuteen
- Kotikulttuurin ymmärtäminen
- Oman alan historian/perinteiden ymmärtäminen
- Kulttuurien tuntemus
- KV-mahdollisuudet
- Monimuotoisuuden ja monikulttuurisuuden arvostaminen
- Mahdollisuudet ymmärtää kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja tietotaito tähän myös käytännössä
- Koulutuksen tuottaminen huomioiden myös alueen kulttuuriperintö

Ilmasto- ja vastuullisuusustyö: Vuosikello ja tiedottaminen

Oppilaitoksen vuosittaista vastuullisuus toimintaa ohjaa ilmasto- ja vastuullisuusvuosikello

- <https://www.lhkk.fi/etusivu/keskustava-kehitys/>
- <https://www.lhkk.fi/asiakastyot-ja-palvelut/vastuullisuus-ruokapalveluissa/>

Poimintoja käytännön toimista

Toimintaamme ohjaa kestävän kehityksen toimintaohjelma ja kestävän kehityksen vuosikello.

- Kohti jätteettömyyttä kaikin keinoin
- Osallisuuden tukeminen; opiskelijat ja henkilöstön jäsenet osallistuvat aidosti kehittämiseen ja päätöksentekoon
- Hiilijalanjalan laskenta ja kompensatio
- Energiakäytön vähentäminen
- Ympäristöystävällisyys käytetyissä materiaaleissa ja tarvikkeissa (esim. siivousaineet)
- Hävikkiruuan minimointi (hävikkivaaka, ResQ-sovellus)
- Hävikki- ja energiansäästöviikot
- Yhden lautasen malli ruokailussa (vähentää tiskiä, henkilökunnan kuormitusta sekä biojätteen määrää)
- Monipuolinen materiaalin kierrätys esim. ammattikeittiöstä opetukseen tai työpaikoilta opetukseen
- Matkustamisen vähentäminen, kaasutot
- Liikelahjojen vähentäminen ja luonnon monimuotoisuuden suojele (puidenistutus)

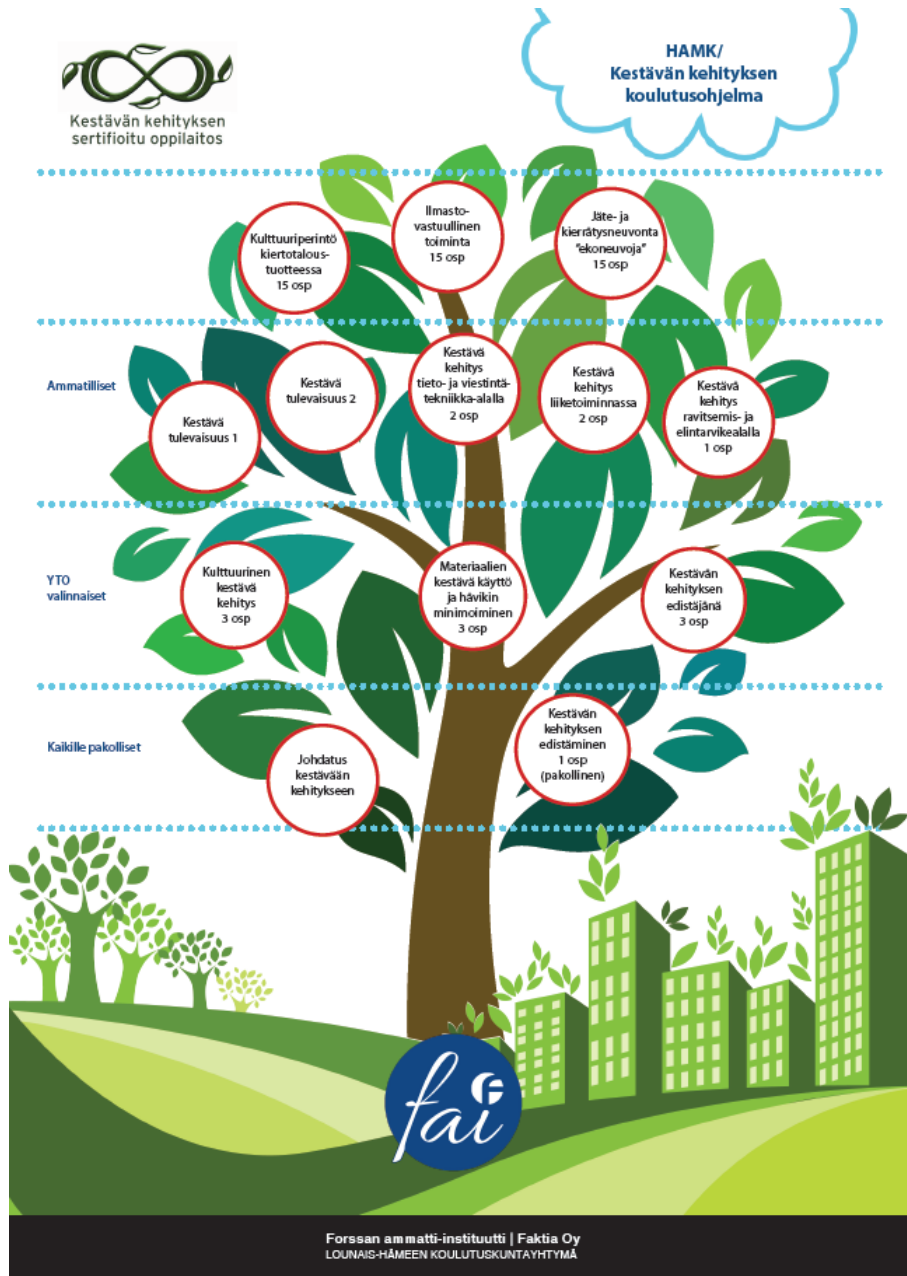

Kestävä kehitys osana opintoja

- Vastuullisuusosaaminen ja kiertotalous sisältyvät kaikkiin tutkintotavoitteisiin koulutukseen
- Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden opetuksen tukena käytetään esim. kestävän kehityksen edistäminen ja kulttuurinen kestävä kehitys –opintopaksoja
- Työpaikalla tapahtuvan oppimisen päiväkirjat: oppimistehtävät työpaikalla tapahtuvaan koulutukseen, joiden tavoitteena on saada opiskelija ymmärtämään kestävän kehityksen sosiaaliset, taloudelliset, ekologiset ja kulttuuriset näkökulmat
 - Muutoksen aikaansaaminen myös työpaikoilla!
- Kestävä tulevaisuus 1 ja 2 (esim. työvoimakoulutuksen opiskelijoille sekä at- ja eat-opiskelijoille)

Keke-polku Faissa, malli

Kaikille opiskelijoille

- Opintojen alkaessa Johdatus kestävään kehitykseen ja ympäristöopas
- Kestävän kehityksen edistäminen 1 osp (kaikille aloille yhteinen Itslearning-verkkokurssi)

YTO-valinnaiset

- Kulttuurinen kestävä kehitys 1 osp
- Materiaalien kestävä käyttö ja hävikin minimoiminen 1 osp
- Kestävän kehityksen edistäjänä 3 osp (linkitys vahvasti työelämään, yhteinen kaikille aloille, ItsLearning-verkkokurssi)

Ammatilliset

- Kestävä tulevaisuus 1 ja 2
- Tieto- ja viestintätekniikka, liiketoiminta sekä ravitsemis- ja elintarvikeala

Muita koulutuksia, esim.

- Luonto- ja ympäristöneuvonta 35 osp
- Jäte- ja kierrätysneuvonta "ekoneuvoja" 15 osp,
 - koulutus toteutetaan yhdessä Hämeen ammattikorkeakoulun kestävän kehityksen koulutusohjelman ja Loimi-Hämeen Jätehuollon kanssa.

Osaamislupaukset

- Jokaiseen tutkintoon laadittu osaamislupaus
- Osaamislupaukset julkistettiin vuonna 2020
- Lupauksilla pyritään takaamaan, että kaikki FAI:sta valmistuneet osaavat vastuullisuudesta ja kiertotaloudesta vähintään lupauksessa kirjatut asiat
- Osaamislupausten taustalla on tutkintojen perusteet sekä opettajien kokemus alalta
- Työskentelystä vastasi alan keke-vastaava ja mukana oli myös muiden alojen opettajia
- Osaamislupauksia työstettiin myös työelämäedustajien kanssa

Kestävän kehityksen
sertifioitu oppilaitos

LÄHIHOITAJA

Vastuullisuus- ja kiertotalousosaamislupaus

- osaa havainnoida, dokumentoida ja tukea eri ikäisten ihmisten kasvua, kehitystä ja toimintakykyä tarkoituksenmukaisin menetelmin
- osaa kohdata jokaisen asiakkaan ja hänen läheisensä sekä työyhteisön jäsenet kunnioittavasti ja tasavertaisesti, on palvelualtis ja osaa toimia vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa
- osaa ottaa työssään huomioon hygieni- ja aseptiikkaohjeistukset ja osaa käyttää hoitotarvikkeita, kemikaaleja ja kertakäyttötuotteita harkitusti
- osaa minimoida työssään syntyvän hoitotarvike-, ruoka- ja lääkejätteen määrää, osaa lajitella jo syntyneen jätteen asianmukaisesti
- osaa toimia ergonomisesti kestävällä tavalla kiinnittäen huomiota työasentoihin vaihtelevissa työtilanteissa
- osaa käyttää teknologisia apuvälineitä ja ohjata asiakasta niiden käytössä ja osaa ottaa huomioon tulevaisuuden ja tekniikan kehityksen
- osaa toimia energiaa ja vettä säästäen

Vastuussa hyvästä tulevaisuudesta

Kiitos!

